

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

כ"ז סיון, תשפ"א
7 יוני, 2021
מספר: 0711

לכבוד,
מר מאיר בן שבת,
ראש המטה לביטחון לאומי

לכבוד,
מר עופר מלכה,
מנכ"ל משרד התחבורה

א.א

א.א

שלום רב,

הנדון: בעיות אספקה ופריקה של מזונות בעלי חיים

במהלך השבועות האחרונים אנו עדים לבעיות קשות של אספקת חומרי גלם להאבסת בעלי חיים. הבעיות נובעות, ברובן, מזמני המתנה חריגים של ספינות לפריקה, וכן פריקה איטית, בנמלי ישראל. עד היום הצלחנו בכוחות משותפים עם רשות הספנות וחברות הנמלים להכניס לפריקות מהירות מספר אוניות ועל כך נתונה תודתנו לכל העוסקים במלאכה.

הרוב המכריע של חומרי גלם לייצור מזון לבע"ח מקורם ביבוא ממקורות שונים ומגוונים. מבחינה שנעשתה על ידי צוות מקצועי שהוקם במשרד עקב המצב, עלו מספר תובנות שעיקרן פגיעה ברווחת בעלי החיים ואפשרות לפגיעה באספקה של מוצרים מן החי, כמפורט בנספח למכתב זה. קיימת משמעות נוספת הקשורה לעליית מחירים לצרכן של מוצרים מן החי, אולם משמעות זו אינה הסיבה לפנייה זו אלייך, כיוון שהבעיות הלוגיסטיות בנמלים הינן משמעותיות לכלל המשק ואינן בעיה פרטית של ענפי החי בחקלאות.

ענפי החי צורכים תערובות שונות ומגוונות המורכבות ממספר רב של מרכיבים. חלק מהמרכיבים הינם גרעינים וגרעיני שמן וחלק הם מוצרי לוואי של תעשיית הגרעינים ומוצרים נוספים.

תערובות לרפת החלב מורכבות מחומרי גלם שחלקם תחליפיים, אולם החומרים התחליפיים הם חומרי הגלם העיקריים לתערובות לעופות. כדוגמה מחסור בחומרי גלם כגון DDG וגלוטן פיד המצוי בתערובות לרפת החלב, יגרמו לצריכה מוגברת של כוספת סויה - חומר גלם עיקרי לתערובות לענפי העוף השונים.

מבדיקות מלאים מקומיים שנבדקו מול יבואנים, מכוני תערובת ומרכזי מזון לבע"ח, הגענו לתמונת המצב המטרידה, לפיה **במצב הנוכחי המלאים האופרטיביים הקיימים בארץ הולכים ונשחקים בקצב גבוה מקצב הכניסה והפריקה של מזונות בנמל.**

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

כד, לפי בדיקתנו, בנייתוח נתוני המלאי נכון ליום 23.5.2021:

1. גרעינים (חיטה למספוא, שעורה, תירס) – קיים מלאי אופרטיבי המספיק ל-3 שבועות.
 2. קמחים (גלוטן פיד, כוספת חמניות, DDG, כוספת לפתית) – קיים מלאי אופרטיבי המספיק לשבועיים.
 3. כוספא סויה- קיים מלאי אופרטיבי המספיק לשבועיים.
- אזכיר כי מדינת ישראל מחזיקה מלאי חירום של מוצרים אלו, המספיק להאבסת בע"ח לכ-3 שבועות. מלאי זה הוא מעבר למלאי האופרטיבי המצויין מעלה.

בבחינה מקצועית של השלכות צמצום המלאים בצורה דרמטית עולה כי ביטחון אספקת המזון הטרי לצרכן הישראלי, מתערער לאור קשיי האבסת בע"ח היצרניים, כמפורט בנספח:

1. ירידה ממושכת של כ-25%-30% בייצור חלב ניגר (בקר וצאן)
2. ירידה משמעותית ומהירה בשלוחת ההטלה (ביצי מאכל)
3. כמו כן, עצירת ייצור בשלוחת הפטם (בשר עוף טרי)

קיימת ציפייה כללית של המשק כי העיכובים בנמלים רק יחריפו, והסכנה לפגיעה ברווחת בעלי החיים, וכן פגיעה באיכות וזמינות התוצרת, הינן ריאליות. זאת ועוד, יבואנים בענף, שהינם חלק מקונצרנים בין לאומיים גדולים, מתריעים כי אוניות שעתידות לפרוק בארץ מוסטות למדינות שכנות (טורקיה, יוון וכו') מה שמעמיד קושי נוסף ברציפות האספקה.

אדגיש, כי למרות שהבקשה מתייחסת רק למזונות לבעלי חיים, החל מחודש אוגוסט צפויות להגיע ארצה כמויות גדולות של חיטת מאכל. עד לחודש אוגוסט אין יבוא של חיטה מסיבות הלכתיות ולכן בחודשים אוגוסט ספטמבר צפויות להיכנס ארצה כמויות גדולות על מנת להשלים את המלאים המצטמצמים של חיטת מאכל.

על מנת להבטיח אספקה סדירה של מזונות לבע"ח, ולהתרחק במידת האפשר מן "הקו האדום" של מלאי החירום של המדינה, אנו נדרשים לייצר מודל פריקת מזונות בע"ח, מכל הסוגים שאוזכרו מעלה. על בסיס הנתונים הקיימים, וכן קצב הפריקה האיטי (זאת בנוסף לתור הארוך בהמתנה לפריקה), אנו מוצאים כי הכרחי להתחיל בפריקה של כל ספינה עליה מזונות לבע"ח, לא יאוחר מ-14 יום מתאריך עגינתה. בשלב ראשון ועד ליום 1 ביולי 2021 נבקש לתעדף ספינות עליהן קמחים או כוספא סויה ופולי סויה המשמשים בין היתר ליצור מקומי של כוספת סויה.

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

יש לציין שבקשה להגדלת היבוא אינה רלוונטית בשלב זה לאור קצב הפריקה הנמוך ומקסימום היכולת לאחסן בארץ חומרי גלם להזנת בעלי חיים העומדת על כ-60 יום. מודל כזה יבטיח כי מדינת ישראל תישאר עם אספקה רציפה וסדירה של מזונות לבע"ח, לטובת רווחת בעלי החיים וכן לטובת הצרכן.

פתרון זה כאמור הוא פתרון לטווח הקצר ולא פתרון לטווח הארוך, להערכתנו ולהערכת גורמים מקצועיים נוספים, הפתרון הנכון הוא הקמת רציפי צוברים ייעודיים בצפון ובדרום. פתרון זה עשוי גם לשחרר עומסי משאיות בדרכים עקב ריחוק של מכוני הפזורים ברחבי הארץ.

בברכה,

ד"ר נחום איצקוביץ
המנהל הכללי

משרד החקלאות ופיתוח הכפר

העתקים:

ח"כ אלון שוסטר, שר החקלאות ופיתוח הכפר
מר יגאל מאור, מנהל רשות הספנות והנמלים
ד"ר כוכבי אזרן, מנהל נמל אשדוד, רשות הספנות והנמלים
מר משה זנה, מנכ"ל חברת נמל אשדוד
מר מנדי זלצמן, מנכ"ל חברת נמל חיפה
מר צבי שטרמן, מנכ"ל נמל מספנות ישראל
גבי אורנה הוזמן בכור, יו"ר הדירקטוריון חברת נמל אשדוד
מר אשל ארמוני, יו"ר דירקטוריון חברת נמל חיפה
מר אסי שמלצר, יו"ר נמל מספנות ישראל
מר צביקה כהן, סמנכ"ל מימון והשקעות, משרד החקלאות ופיתוח הכפר
מר יעקב פולג, סמנכ"ל סחר חוץ, משרד החקלאות ופיתוח הכפר
מר גור כץ, רמ"ט שר החקלאות ופיתוח הכפר
גבי יעל בודניק בר, מנהלת תחום יבוא, משרד החקלאות ופיתוח הכפר
גבי עופרה לחיאני, יועצת בכירה למנכ"ל, משרד החקלאות ופיתוח הכפר
מר ערן שביט, יועץ מקצועי וכלכלי למנכ"ל, משרד החקלאות ופיתוח הכפר